



СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ”

гр. Варна, ул. Русе № 2, e-mail: sou_d_debelianov@abv.bg
Директор ☎ 613 602, Зам.- директор ☎ 613 599, 613 600, Счетоводство ☎ 612 964

УТВЪРДИЛ:

КАЛИНА НУШЕВА

Директор на СУ „Д. Дебелянов”

СЪГЛАСУВАЛ:

БОРЯНА ДИМИТРОВА

ЗДАСД И ОРГАН ПО БЗ

П Р А В И Л Н И К

**ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ
НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД
В СУ „ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ” - ВАРНА
ЗА УЧЕБНАТА 2022/ 2023 ГОДИНА**

**ПРИЕТ С РЕШЕНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ СЪВЕТ
ПРОТОКОЛ № 025 ОТ 14.09.2022 Г.
И УТВЪРДЕН СЪС ЗАПОВЕД № РД- 07- 3726/ 14.09.2022 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

РАЗДЕЛ I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

РАЗДЕЛ II. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

РАЗДЕЛ III. УЧЕНИЦИ – ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ЗАБРАНИ И ПРАВА

РАЗДЕЛ IV. ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ И ФИЗКУЛТУРНИЯ КОМПЛЕКС

РАЗДЕЛ V. САНИТАРНО- ХИГИЕННИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

РАЗДЕЛ VI. ПРОТИВОПОЖАРНА И АВАРИЙНА БЕЗОПАСНОСТ

РАЗДЕЛ VII. ИНСТРУКЦИИ ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ РАБОТА И ОБУЧЕНИЕ

РАЗДЕЛ VIII. НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият правилник определя основните изисквания за безопасни условия, които трябва да се осигуряват и спазват в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна. По смисъла в термина “безопасни условия на обучение, възпитание и труд” се включват хигиенно-санитарните условия, противопожарната и аварийна безопасност.

Чл. 2. Правилникът се отнася за всички участници в образователно-възпитателния процес, спортна и екскурзионна дейност (ученици, педагогически и непедагогически персонал), както и за гражданите, които по различни поводи се намират на територията на СУ „Димчо Дебелянов” – Варна.

Чл. 3. Правилникът определя правата и задължения за осигуряване и контролиране на безопасните условия на обучение, възпитание и труд в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна”, на всички лица, посочени в чл. 2.

Чл. 4. Освен изискванията на този правилник трябва да се спазват и установените в Република България единни, отраслови и фирмени правила, норми и изисквания за безопасни условия на работа, съответстващи на извършваната дейност.

Чл. 5. Изменения и допълнения на правилника се правят чрез гласуване на педагогическия съвет.

Чл. 6. Контролът по изпълнение на Правилника се осъществява от Директора на СУ „Димчо Дебелянов” – Варна, Орган по безопасност и здраве при работа и заместник-директора АСД.

Чл. 7. Виновното неспазване на Правилника от:

(1) педагогическия и непедагогическия персонал в училището се счита за нарушение на трудовата дисциплина;

(2) учениците – за нарушение на Правилника за дейността на училището;

(3) гражданите – за нарушение на вътрешноучилищните разпоредби и документи.

Чл. 8. Виновното неизпълнение се санкционира по реда, възприет в съответните документи – административен, дисциплинарен, съдебен, в зависимост от степента на нарушението и произтичащите от него предполагаема или реална опасност за здравето и живота на участниците в училищния живот.

Чл. 9. Правилникът е приет с решение на Педагогическия съвет и влиза в сила от 15.09.2022 г., утвърден със заповед на директора.

РАЗДЕЛ II

ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

Чл. 10. Задълженията, отговорностите и правата по този правилник се вписват в длъжностните характеристики на лицата, които ръководят и изпълняват учебните и трудови процеси.

Чл. 11. Задължения, отговорности и права на Директора:

(1) Утвърждава **Правилник за безопасни условия на обучение, възпитание и труд в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна** в началото на учебната година.

(2) Назначава длъжностно лице с подходящо образование и подготовка за осъществяване на координация и контрол по осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд в СУ „Димчо Дебелянов” – Орган по БЗР.

(3) Взаимодейства и координира с регионални, общински ведомства и местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд.

(4) Утвърждава **План за защита при бедствия на пребиваващите в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна.**

(5) Утвърждава и изпълнява програма за **Оценка на риска**, разработена по методика на Службата по трудова медицина.

(6) Организира учредяването и осигурява обучение на Комитет по условия на труд (КУТ), който да организира дейността и приведе условията на труд в съответствие с изискванията на ЗЗБУТ.

(7) Като работодател спазва изискванията в Постановление № 56 от 10 март 2011 г. за изменение и допълнение на наредбата за работното време, почивките и отпуските, приета с постановление № 72 на министерския съвет от 1986 г. (доп. ДВ. бр. 56 от 23 Юни 2020 г.)

(8) Незабавно уведомява Началника на Регионално управление на образованието- Варна, МОН, прокуратурата и РД „ПБЗН” – Варна в случаите на тежки злополуки и аварии на територията на СУ „Димчо Дебелянов” – Варна.

(9) Осигурява необходимите средства за обезопасяване и подобряване условията на труд и санитарно- хигиенните условия в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна.

(10) Осигурява провеждането на различни видове здравни мероприятия и медицински прегледи на учениците и персонала, съвместно с медицинските лица, обслужващи училището и Службата по трудова медицина, с която е сключен договор.

(11) Осигурява спазването на изискванията на **Правилника за безопасни условия на обучение, възпитание и труд** в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна и в неучебно време – при провеждането на занимания по интереси, избори, празненства и други мероприятия на територията на училището.

(12) Осигурява безопасни условия на труд при сключване на договори с други организации за самостоятелно или съвместно изпълнение на ремонтни, строително- монтажни, товаро- разтоварни и транспортни дейности.

(13) В качеството си на работодател има пълно право да изисква отговорност от лицата, които нарушават изискванията или не изпълняват задълженията си по здравословни и безопасни условия на труд, като предприема административни мерки съгласно КТ.

Чл. 12. Задължения, отговорности и права на **Орган по БЗР** в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна.

(1) Съгласува **Правилника за безопасни условия на обучение, възпитание и труд** в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна и го представя на Директора за утвърждаване.

(2) Осъществява от името на директора координация и контрол в работата по осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна.

(3) Съгласува и представя на Директора на СУ „Димчо Дебелянов” – Варна за утвърждаване **План за защита при бедствия на пребиваващите в СУ „Димчо Дебелянов”** – Варна.

(4) Изготвя **Анализ на дейностите по ЗБУТ** за състоянието на безопасните и здравословни условия на труд от предходната календарна година, който се обсъжда в КУТ и училищното ръководство на СУ „Димчо Дебелянов” – Варна.

(6) Изготвя **Програма на дейностите по ЗБУТ** от превантивни мерки и методи за осигуряване и подобряване нивото на защита на работещите и учещите в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна.

(7) Разработва, провежда и регистрира всички видове инструктажи на територията на СУ „Димчо Дебелянов” – Варна“, съгласно изискванията в Наредба № РД-07-2 от 16.12. 2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

(8) Периодично информира Директора на СУ „Димчо Дебелянов” – Варна за състоянието на условията по безопасност и здраве, както и за изпълнението на поставените задачи, заповеди и предписания.

(9) Проучва офертите на Службите по трудова медицина и участва при **Оценка на риска** в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна.

(10) Участва заедно с медицинските лица, в извършването на периодичния контрол на санитарно- хигиенното състояние на територията на училището.

(11) Проучва и планира необходимостта, и своевременно заявява необходимите средства за изпълнение на дейностите, осигуряващи ЗБУТ пред финансовите органи.

Чл. 13. Задължения, отговорности и права на **Заместник- директорите:**

(1) Организируют запознаването на учениците, педагогическия персонал, непедagogическия персонал и родителите с настоящия **Правилник за осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд** в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна, както и негови последващи обновявания.

(2) Контролират прилагането и спазването на настоящия правилник и действащите норми по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.

(3) Организируют провеждането на щателен преглед на цялата база преди започване на новата учебна година, поддържането на реда и хигиената на територията на СУ „Димчо Дебелянов” – Варна.

(4) Не допускат възлагането на несвойствени дейности на ученици, учители и непедagogически персонал.

(5) Осигуряват цялостно и правилно провеждане на инструктажите и обучението по безопасност, хигиена на труда и противопожарна безопасност.

(6) Заместник- директорът АСД разработва **Правилник за безопасни условия на обучение, възпитание и труд** в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна.

(7) Заместник- директорът АСД анализира и докладва пред Педагогическия съвет за осигурените безопасни условия на обучение, възпитание и труд в училище.

(8) Заместник- директорът АСД води и съхранява цялата документация с констатации, предписания и нареждания на контролните органи по безопасни

условия на труд, противопожарна безопасност, гражданска защита, инспекцията по труда и др.

(9) Заместник- директорът АСД разработва и актуализира ежегодно **План за защита при бедствия на пребиваващите** в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна, включващ следните приложения:

- ❖ **План за действие на личния състав за гасене на пожари и ликвидиране на авария** в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна;
- ❖ **План за евакуация на ученици, учители, служители и имущество в случай на пожар, бедствия и аварии** в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна;
- ❖ **План за осигуряване на ПАБ при ремонти, реконструкции и преоборудване** в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна;
- ❖ **Инструкция за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност на територията на СУ „Димчо Дебелянов” – Варна;**
- ❖ **План за работата на Постоянната комисия при бедствия** към СУ „Димчо Дебелянов” – Варна **през учебната година;**
- ❖ **План за работа през зимния сезон и при усложнена зимна обстановка** в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна;

(10) Заместник- директорът АСД организира провеждането на тренинги по защита при бедствия, съгласно действащите наредби и предписания на специализираните институции.

(11) Заместник- директорът АСД, съгласувано с Директора, организира задължителни периодични медицински прегледи на работещите в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна.

Чл. 14. Задължения, отговорности и права на Учителите:

(1) Носят отговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебни занятия и при други учебни форми и дейности, организирани от училището.

(2) Следят за здравословното състояние на учениците и контролират спазването на здравно- хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.

(3) Контролират спазването на правилата за експлоатация и охрана на труда при работа с материали и съоръжения в среди, които могат да бъдат потенциална заплаха за здравето и живота на учениците.

(4) **Класните ръководители** в началото на учебната година извършват начален инструктаж за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд на учениците (срещу подпис) в специален дневник и по утвърдена от Директора **Програма за начален инструктаж**, включваща и Раздел III от настоящия правилник: **Ученици – задължения, забрани и права.**

(5) **Класните ръководители** извършват два пъти през учебната година периодичен инструктаж за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд на учениците (срещу подпис) в специален дневник за инструктажи и по утвърдена от Директора **Програма за периодичен инструктаж.**

(6) Начален и периодичен инструктаж се извършва от учителите по физика и астрономия, химия и ООС, биология и здравно образование, физическо възпитание и спорт, технологии и предприемачество, информатика и информационни технологии, и компютърно моделиране.

(7) Изброените в ал. 6 учители, съставят и съгласуват с заместник-директора АСД, и поставят на видно място в съответния кабинет ***Инструкция за безопасни условия на обучение*** по съответния предмет.

(8) Новопостъпили ученици се инструктират в първия учебен ден в училище, от съответния класен ръководител.

(9) В началото на учебната година за всеки ученик от I клас се определя, съвместно с родителите му, най- краткия и безопасен път от дома до училище и обратно, и се закупуват светлоотразителни елементи. На учениците от II, III и IV клас отново се припомнят безопасните маршрути за тяхното движение.

(10) С учениците от I до XII клас учителите провеждат ежедневно в края на последния час "5 минутка"- краткотрайно занимание, напомняне за безопасно поведение на улицата при връщане в къщи.

(11) Учителите са длъжни да наблюдават системно работата на учениците и в случай на нарушаване на правилата на безопасност да вземат незабавни мерки и да уведомят училищното ръководство.

(12) Учителите са длъжни да използват всички електроразпределителни устройства съобразно изискванията на безопасността и хигиената на труда. Забранява се използването на неизправни електрически уреди. Във всички случаи при откриване на повреди в електронното оборудването, измервателни уреди, усещане на специфична миризма, дим, нагряване на проводници и др. е необходимо да се изключи напрежението и да се уведоми домакина и заместник-директора АСД. Да не се извършват самоволно ремонтни работи!

(13) Учителите спазват правилата за безопасност на движението в района на училището.

(15) Учителите се грижат за безопасността си в училище- при работа с химични вещества, с електроуреди и др. Не оставят без наблюдение включени в електрическата мрежа уреди (компютри, принтери, скенери, касетофони, CD плейъри и др.) и работят съгласно техническата характеристика на съответния уред.

(16) Да спазват протиепидемичните мерки, въведени със заповеди на МЗ или друг компетентен орган.

Чл. 15. Учителите по физика и астрономия, химия и ООС и биология и ЗО носят отговорност за съблюдаване правилата на техниката на безопасност при провеждане на демонстрации и лабораторни работи.

(1) Преди изпълнение на лабораторни работи и лабораторен практикум учителите по физика и астрономия, химия и ООС и биология и ЗО са длъжни да посочат конкретните изисквания, свързани със спецификата на упражнението, предупреждават за възможни нещастни случаи.

Чл. 16. Учителите по информатика, информационни технологии, компютърно моделиране и ползващите компютърна техника в учебните часове, са длъжни да провеждат обучението на учениците по предварително утвърдената учебна програма и при спазване на изискванията към техническите

средства (Наредба № 9 за здравно-хигиенните изисквания при използването на персонални компютри в обучението и извънучебните дейности на учениците).

(1) Учителите по информатика, информационни технологии и компютърно моделиране преди започване на обучението са длъжни да запознаят учениците, които обучават, с изискванията за техническа безопасност при провеждане на занятията и да им проведат съответен инструктаж.

(2) Учителите по информатика, информационни технологии и компютърно моделиране отговарят за опазването и съхранението на електрониката в поверения им компютърен кабинет и правилната работа с нея.

(3) В случай на повреда или неизправност на техническите средства по време на учебните занятия, учителят е длъжен незабавно да съобщи за това на Ръководител на направление ИКТ и домакин, и задължително да го отрази във въведения за целта дневник.

(4) След приключване на учебните занятия в компютърната зала учителят трябва да провери състоянието на наличната техника, изключи от електрическата мрежа всички компютри и електрическото захранване, затвори всички прозорци, заключи вратите на помещението и предаде ключа от кабинета на пазач-портиерите.

Чл. 17. Ръководителите на екскурзии и други пътувания са отговорни за съблюдаване правилата по безопасност за опазване живота на учениците, спазвайки Наредбата за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

(1) Стриктно спазват утвърдената от Директора процедура по организиране и провеждане на ученически екскурзии и други пътувания, и отпих в страната и чужбина.

(2) Преди всяка екскурзия/пътуване учениците се запознават с маршрута, обектите, които ще бъдат посетени и задължително се инструктират /срещу подпис/ относно мерките за безопасност, които трябва да се съблюдават.

Чл. 18. Педагогическият съветник, психологът, логопедът и ресурсният учител носят отговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебни занятия и при други учебни форми и дейности, организирани от училището.

(1) Следят за здравословното състояние на учениците и контролират спазването на здравно-хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.

(2) Организират и провеждат превантивни възпитателни дейности за предпазване на учениците от негативни прояви, следствие влиянието на неблагоприятни фактори.

(3) Диагностичната, консултантска и посредническа дейност трябва да е насочена към проучване и подпомагане на психичното развитие и здраве на учениците.

Чл.19. Учителят в ГЦОУД носи отговорност за живота и здравето на учениците по време на заниманията, както и при организирани училищни и извънучилищни мероприятия.

- (1) Учителят в ГЦОУД организира отдиха и физическата активност и заниманията на групите по интереси, спазвайки строго правилата за безопасност и здраве.
- (2) Водеща цел в работата на учителя в ГЦОУД е формирането в учениците на хигиенни, културни и трудови навици и умения.

РАЗДЕЛ III

УЧЕНИЦИ – ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ЗАБРАНИ И ПРАВА

Чл. 20. Учениците са длъжни:

- (1) Да спазват Правилника за дейността на училището.
- (2) Да влизат в сградата на училището, показвайки лична ученическа карта, само през установения вход, като спазват пропускателния режим.
- (3) Да изслушват внимателно инструктажа и да участват във всички форми на обучението и възпитанието по безопасност и хигиена на труда, които се провеждат от учителите.
- (4) Да се разписват за инструктажа, с което удостоверяват, че са им известни правилата за безопасност и се задължават най-стриктно да ги спазват.
- (5) Да се включат в занятията по защита при бедствия, противопожарна защита, първа помощ и безопасност на движението, които се провеждат по утвърден график.
- (6) Да спазват правилата за безопасно движение по пътищата.
- (7) Да спазват противоепидемичните мерки, въведени със заповеди на МЗ или друг компетентен орган.

Чл. 21. На учениците е строго забранено:

- (1) Самоволно да извършват поправки на ел. уреди, инструменти, ел. инсталации, контакти, ключове, мебели и др.
- (2) Внасянето в сградата на училището на алкохол, наркотични вещества, запалителни и взривни материали, оръжие, опасни средства и химикали /спрей за самозащита, нож, кибрит, запалки, бомбички, патрони, пиратки, киселини, основи, живак, фосфор и др./.
- (3) Сядането на прозорците и парапетите и надвесването над тях и изхвърляне на всякакви предмети и течности от прозорците.
- (4) Влизането в кабинети в неучебно време без знанието на учителя.
- (5) Пушенето в сградата на училището, училищния двор и в непосредствена близост до оградата на училището.
- (6) Внасянето в училище на семки, енергийни напитки, както и храни, неразрешени от РЗИ, с неясен произход и качество, продавани от случайни търговци.
- (7) Тичането по коридорите, в класните стаи и кабинетите. Придвижването по коридорите и стълбите да се извършва спокойно и бавно, за да се избегнат падания и наранявания.
- (8) Пързляне по перилата на стълбищата и надвесването от стълбищните площадки на последните етажи.
- (9) Карането на ролери, скейтборд, велосипеди и мотопеди на територията на училището.
- (10) Паленето на огньове от отпадни и други материали на в сградата и в двора на училището.

(11) На учениците I- IV клас се забранява напускането на района на училището преди приключването на последния учебен час.

(12) Ползването на мобилни устройства по време на учебните занятия без разрешението на учителя.

(13) Внасянето на пиротехнически материали или каквито и да е взривни и запалителни такива с цел да се избегнат злополуки.

(14) Внасянето в сградата на хладно оръжие и остри метални предмети.

(15) Катеренето по спортните уреди в двора и по оградата на училището.

(16) Преминаването зад поставените ограждащи ленти (ако има такива).

(17) Влизането в помещения със забранен и органичен достъп.

(18) Сядането върху и в близост до радиаторите за парно отопление.

Чл. 22. При провеждане на екскурзии и други пътувания на учениците се забранява:

(1) Навеждането през прозорците на превозните средства, качването и слизането по време на движение, хвърлянето на предмети и др.

(2) Пушенето, употребата на алкохол, енергийни напитки и наркотични вещества.

(3) Катеренето по дървета, движението по неосигурени маршрути.

(4) Навеждането през прозорци, тераси, перила на хотели, туристически бази и др.

(5) Къпането във водни басейни, неосигурени със спасители и без разрешението на ръководителя.

(6) Закупуването на храни от улични търговци.

(7) Контактите с непознати лица в отсъствието на ръководителя на групата.

(8) Учениците се задължават да спазват правилата на култура на поведение в обществения транспорт.

(9) Учениците се задължават стриктно да спазват указанията на ръководителя на екскурзията/ пътуването.

Чл. 23. Учениците имат следните права:

(1) Да се консултират и при необходимост да получат помощ от медицинските специалисти в училище.

(2) Да се консултират с педагогическия съветник/ психолога, относно въпроси, касаещи психичното им здраве и развитие.

(3) Да получават актуална информация относно предприетите мерки за осигуряване на безопасни условия на обучение и възпитание в СУ „Димчо Дебелянов“ – Варна.

РАЗДЕЛ IV

ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ, ФИЗКУЛТУРЕН САЛОН/ ЗАЛА И СПОРТНА ПЛОЩАДКА

Чл. 24. За осигуряване на безопасна работа в компютърните кабинети е необходимо:

(1) При работа с компютрите учениците трябва да са разположени на разстояние 0,50 - 0,70 m от екрана, а разстоянието между очите и клавиатурата да е 0,40 - 0,50 m.

(2) При работа с компютрите се изисква учениците да стоят изправени на столовете, с удобно разположени върху масите ръце, така че да се постига максимално удобство при работата с клавиатурата и мишката.

(3) Не се разрешава провеждане на две последователни занятия без осигуряване на активна почивка между тях от 10 мин.

(4) При работа в компютърната зала учениците трябва да внимават за опасности, свързани с неизправности в ел. инсталацията (оголени кабели, повредени контакти, ел. ключове, щепсели и др.) и при откриването на такива да предупреждават незабавно учителя, без да правят опити да ги поправят.

(5) При движение в залата учениците да не се допират до захранващите кабели на компютрите и друга техника, както и до кабелите на компютърната мрежа.

(6) Компютрите и останалата техника в залата се включват само след разрешение на учител.

- ❖ Учителят преди започване на часовете включва електрозахранването и стартира компютрите.
- ❖ Учениците нямат право да променят техническото оборудване в кабинета /кабели, електрозахранване, рутери и модеми/.
- ❖ Учениците нямат право включват и изключват електрическата мрежа.
- ❖ При спиране на тока компютърната техника се рестартира от учителят.
- ❖ Поради наличието в залата на ел. инсталация по работните маси, се забранява внасянето на напитки и течности.

(7) По време на час да се използват програми, изрично посочени от учителя и да не се сърфира в Интернет с извън поставената образователна цел.

(8) Да се спазват правилата за безопасна работа на учениците в училищната мрежа и Интернет.

(9) При влизане в залата учениците са длъжни да изчакват напускането ѝ от тези, за които занятията са приключили.

(10) За обучение в кабинета се допускат ученици, които са преминали първоначален инструктаж на работното място по ЗБР и по утвърдени програми.

Чл. 25. За осигуряване на безопасна работа в кабинета по **технологии и предприемачество** е необходимо:

- (1) Да не се влиза в кабинета без разрешение от учителя.
- (2) Да не се пускат и пипат машините (ако има такива) без присъствие на учителя.
- (3) Да не се играе с електрическите системи и елементи.
- (4) Да се работи само с работно облекло.
- (5) Работното място се почиства само при спрени машини и агрегати (ако има такива).
- (6) Абсолютно се забранява игра с инструменти в учебния кабинет.

(7) Преди всяка нова задача се прави допълнителен конкретен инструктаж.

(8) Работното място се оставя винаги в почистено състояние.

(9) Учителят по предмета е задължен:

- ❖ Преди започване на учебната работа внимателно да е проверил състоянието на оборудването и инструментите, които ще се ползват от учениците. В случай на неизправности, да не разрешава работа с тях.
- ❖ Да дава ясни и недвусмислени нареждания, които не противоречат на действащи нормативни документи по охрана на труда.
- ❖ Да следи спазването на режима за работа и почивка с учениците.
- ❖ При злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да извести директора на училището.

(10) За обучение в кабинета се допускат ученици, които са преминали първоначален инструктаж на работното място по БХТ и по утвърдени програми.

Чл. 26. За осигуряване на безопасните условия във физкултурните зали, фитнес зала е необходимо:

- (1) Уредите трябва да бъдат здрави и неподвижно закрепени.
- (2) Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване.
- (3) Да се поддържа в изправност закрепването на спомагателните части (винтове, обтегачи и др.)
- (4) Да се играе винаги с гимнастически постелки, които да намалят удара при отскоци от уреди или от евентуални падания.
- (5) Да се осигурят средства за увеличаване на триенето между контактните части на тялото и уреда.
- (6) Ръководителят на упражнението трябва да оказва помощ при изпълнението на трудните моменти от упражнението и да осигурява пазене в случай на несполучливи опити /прескоци, отскоци и др./.
- (7) Абсолютно необходимо е да се следи за физическото и психическо състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното да не се изисква изпълнение на трудните елементи.
- (8) Да се прави ежедневен оглед за изправността на спортните уреди от общия работник и комисия, определена със заповед на директора.
- (9) Преди всеки учебен час учителите по ФВС да правят оглед на физкултурния салон/ зала във връзка с безопасните условия на обучение и труд.
- (10) За обучение във физкултурния салон/ зала се допускат ученици, които са преминали първоначален инструктаж на работното място по БХТ и по утвърдени програми.

Чл. 27. За осигуряване на безопасните условия на спортната площадка е необходимо:

- (1) Спортната площадка не трябва да има неравности, за да не се допускат наранявания и травми при евентуални падания.
- (2) Баскетболните табла и хандбалните врати трябва да бъдат закрепени здраво или стабилизирани с тежести.

(3) При хвърляне на уреди строго се забранява да се съблюдава да няма хора на мястото около попаденията или периметъра, в който би попаднал евентуално изпуснатия уред.

(4) Да не се използват физически износени уреди, криещи опасност от нараняване.

(5) Преди всеки учебен час учителите по ФВС да правят оглед на спортната площадка и съоръжения във връзка с безопасните условия на обучение и труд.

(7) За обучение на спортната площадка се допускат ученици, които са преминали първоначален инструктаж на работното място по БХТ и по утвърдени програми.

РАЗДЕЛ V

САНИТАРНО- ХИГИЕННИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

Чл. 28. В класните стаи и кабинети трябва да се поддържа постоянна температура, като не се допускат колебания по- големи от 5° - 6° С.

Чл. 29. В междучасията да се осигурява неколнократна обмяна на въздуха в учебните помещения.

Чл. 30. В кабинетите и класните стаи да се съблюдават действащите норми за осветление.

Чл. 31. Прозорците и осветителните тела да се почистват най- малко веднъж месечно.

Чл. 32. За лабораториите и кабинетите са задължителни санитарните норми за шум и вибрации.

Чл. 33. Територията на училището и дворните площи да се поддържат чисти, а отпадъците се събират разделно, на определените за целта места.

Чл. 34. Кабинетът на медицинските специалисти да бъде оборудван с необходимите консумативи, средства и медикаменти за оказване на първа помощ.

Чл. 35. Да се поддържат в добър вид и съгласно приетите санитарно- хигиенни изисквания съблекалните и тоалетните помещения.

Чл. 36. Постоянно наблюдение и поддръжка на водопроводната и топлофикационната инсталации, канализационната система се осъществяват под прякото ръководство на заместник- директор АСД.

Чл. 37. Да се спазват противоепидемичните мерки, въведени със заповеди на МЗ или друг компетентен орган.

РАЗДЕЛ VI

ПРОТИВОПОЖАРНА И АВАРИЙНА БЕЗОПАСНОСТ

VI.I. Задължения на педагогическия, административния и помощния персонал.

Чл. 38. Учителите, служителите и работниците в СУ „Димчо Дебелянов” – Варна са длъжни да се запознаят с:

1) ПЛАН ЗА ЕВАКУАЦИЯ НА УЧЕНИЦИ, УЧИТЕЛИ, СЛУЖИТЕЛИ И ИМУЩЕСТВО В СЛУЧАЙ НА ПОЖАР, СТИХИЙНИ И ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ В СУ „ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ” – ВАРНА.

(Утвърден от Директора на СУ „Димчо Дебелянов” – Варна)

2) ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ЛИЧНИЯ СЪСТАВ ЗА ГАСЕНЕ НА ПОЖАРИ И ДЕЙСТВИЕ ПРИ АВАРИИ В СУ „ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ” – ВАРНА (Утвърден от Директора на СУ „Димчо Дебелянов” – Варна)

3) ПЛАН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПАБ ПРИ РЕМОНТИ, РЕКОНСТРУКЦИИ И ПРЕОБОРУДВАНЕ В ОБЕКТА”

(Утвърден от Директора на СУ „Димчо Дебелянов” – Варна)

4) ИНСТРУКЦИЯ ЗА ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СУ „ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ” – ВАРНА.

(Утвърден от Директора на СУ „Димчо Дебелянов” – Варна)

5) ЗАПОВЕДИ НА ДИРЕКТОРА НА СУ „ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ” – ВАРНА ОТНОСНО ПОЖАРНАТА И АВАРИЙНА БЕЗОПАСНОСТ.

VI.II. Противопожарни изисквания към учебните кабинети, лаборатории и работилници.

Чл. 39. На територията и в помещенията на СУ „Димчо Дебелянов” – Варна да се поддържа чистота. Всички горими отпадъци и смет да се изнасят своевременно.

Чл. 40. Евакуационните изходи трябва да бъдат поддържани съобразно изискванията на противопожарните строително-технически норми.

Чл. 41. В кабинетите масите и столовете трябва да са разположени така, че изходите да бъдат свободни.

Чл. 42. На тавана и в мазето е забранено складирането на горими материали.

Чл. 43. Да не се допускат ел. искри, къси съединения и претоварване на ел. мрежа. Ел. инсталации и съоръжения да се поддържат винаги в техническа изправност, като периодично се проверяват от специалисти в присъствието на домакина или ЗДАСД, и се съставя протокол за годността им.

Чл. 44. Да не се допуска използването на технически неизправни ел. нагреватели и отоплителни уреди.

Чл. 45. При необходимост от използването на ел. отоплителни и ел. нагревателни прибори само с разрешение на директора, да се спазват следните противопожарни изисквания:

- ❖ да бъдат стандартни и технически изправни;
- ❖ да са монтирани на разстояние най-малко 0,80 м от каквито и да било горими материали;
- ❖ да са монтирани върху негорима топлоизолираща подложка;
- ❖ да не остават включени в мрежата без наблюдение;

Чл. 46. Вратите, определени за евакуация, трябва винаги да са свободни от всякакви материали. При необходимост се допуска да бъдат заключвани. За осигуряване на бързо отключване трябва да има комплект ключове за евакуационните врати при пазач-портиерите, ЗДУД и домакина. Единият комплект ключове трябва да бъде на определено място в канцелария на домакина, известно на всички от персонала.

Чл. 47. Всички учители и служители са длъжни да знаят и спазват най- стриктно противопожарните изисквания на работните места, както и да следят за изпълнението на същите от външни посетители; да не се създават условия за възникване и разпространение на пожари и да оказват пълно съдействие на противопожарни органи.

Чл. 48. Всички учители и служители, намиращи се на територията на работните помещения, са длъжни да участват в предотвратяването, гасенето на пожара и извършване на евакуация.

Чл. 49. В помещенията материалите да се оставят на безопасно разстояние от ел. табла, осветителни тела и др.

Чл. 50. Забранява се почистването с леснозапалителни и горими течности (бензин, спирт, кореселин и др.) на подовите настилки, облицовки и др.

Чл. 51. При работа с леснозапалими вещества да се вземат всички необходими предохранителни мерки за пожарната безопасност и се осигурят необходимите противопожарни уреди.

Чл. 52. Забранява се пушенето, вкл. на електронни цигари, в сградата и района на училището.

Чл. 53. Забранява се внасянето и експлоатацията на всякакъв вид ел. нагревателни и отоплителни прибори (печки, котлони, кафеварки, кани за вода и др.), за които няма противопожарен указател, инструктиран отговорник или приборът не е монтиран по правилата на пожарната безопасност.

Чл. 54. Забранява се използването на открити огнеизточници за осветление.

Чл. 55. При национални празници и неработни дни да се вземат всички необходими противопожарни мерки.

Чл. 56. Наличните противопожарни уреди да се поставят на видни и достъпни места и поддържат винаги чисти, заредени и изправни.

Чл. 57. При случай на пожар да се съобщава веднага на тел. 112, да се алармира РС на „ПБЗН”, след което да се започне гасенето с наличните противопожарни средства.

РАЗДЕЛ VII

ИНСТРУКЦИИ

VII. I. ИНСТРУКТАЖ ЗА РАБОТА НА УЧЕНИЦИТЕ В КОМПЮТЪРНИТЕ КАБИНЕТИ

В компютърните кабинети се провеждат редовни учебни занятия на групите в съответствие с учебната програма.

Всички, които ползват компютрите, се грижат за реда в кабинетите, за опазването и правилната употреба на компютърните системи.

1. Влизането в кабинета става само в присъствието на учител.
2. Забранява се внасянето на всякакви храни, напитки и дъвки.
3. Учениците сядат само на определените от учителя работни места.
4. Всеки ученик отговаря за опазване на чистотата на работното си място.
5. Всеки ученик отговаря за опазване на техниката. При увреждане на компютрите или друга училищна собственост щетите се възстановяват от нарушителите или от всички ученици, ползващи работното място.
6. Разрешава се работа само с технически изправни уреди. При установяване на повреда или липси незабавно се уведомява преподавателя.
7. Включването на електрическото захранване на залата в началото на учебния час се извършва само от учителя.

8. Работата с компютърните клавиатури, мишки и др. устройства не трябва да става с мокри или мръсни ръце.
9. Забранява се разкомплектоване или преместване на компютърните системи.
10. Забранява се изключване на компютрите от бутоните на кутиите или от контактите.
11. Внасянето на дискове и флаш-памети в кабинета става само с разрешение на учителя.
12. Забранява се сваляне, копиране или инсталирането на програмни продукти без разрешение на учителя.
13. Забранява се промяна на направените настройки на компютърните системи (ОС, програмни продукти).
14. В края на часа компютрите да се оставят в режим, указан от учителя.
15. Забранява се използването на компютрите и Интернет за цели, несвързани с конкретна тема от учебните програми.
16. След часа учениците са длъжни да напуснат компютърния кабинет.

VII. II. КОНКРЕТНА ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ В КАБИНЕТА ПО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И ТЕХНОЛОГИИ

УЧЕНИЦИТЕ Е НЕОБХОДИМО:

1. Да изслушват внимателно инструктажа и всички други форми на обучение по БХТ и ПО, които се провеждат от учителите по предмета.
2. Да се разписват в книгите за инструктажа, с което удостоверяват, че са им известни правилата и изискванията за безопасност и се задължават най-стриктно да ги спазват.
3. Строго да спазват разпоредбите по БХТ и ПО и правилата за вътрешния ред и поведение в СУ „Д. Дебелянов”, като изпълняват дадените им указания в това направление. Да подържат образец ред, чистота и висока култура на работното си място.
4. Да ползват задължително обикновеното и специално работно облекло и личните предпазни средства, които се полагат.
5. Преди започване на работа или дейност да огледат внимателно работното си място и при забелязване на най- малки неизправности или несъответствия, веднага да уведомяват учителя.
6. През време на своята дейност да изпълняват с голямо внимание и само определената работа. Всяко разсейване, отклоняване на погледа, разговори и други, могат да доведат до трудови злополуки и несчастни случаи. Това особено важи за дейности, при изпълнението на които се ангажират по двама и повече ученици. В такива случаи ученикът, който трябва да включва машината, апаратурата или съоръжението, се задължава да даде сигнал.
7. Преди да напуснат работните си места, да предадат инструментите си почистени и в пълна изправност.
8. При включване на електрически машини и уреди, да се избира подходящ контакт, най- близко стоящия, за да не се подлага кабела на механични повреди.
9. В междучасията кабинета задължително да се проветрява.

10. Забранява се посягане към съучениците с остри и режещи инструменти и приспособления.
11. При работа с лесно запалими течности /разредители, ацетон/ учениците да бъдат много внимателни и да работят под наблюдение на учителя.
12. Да не предприемат по своя инициатива определена работа, с която не са запознати добре и за всяка нова работа да изискват инструктаж от учителя.

VII. III. ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ НА ТРУДА НА УЧИТЕЛИ, СЛУЖИТЕЛИ, АДМИНИСТРАЦИЯ И ПОМОЩЕН ПЕРСОНАЛ

1. Всеки работещ е длъжен да се грижи за собственото си здраве и безопасност и безопасността на лицата, които могат да пострадат от извършената от него дейност: колеги и ученици.
2. Да се явява на работа в състояние, което му позволява да извършва трудовите си задължения.
3. Да спазва нормите, правилата и изискванията за безопасна работа по класни стаи, кабинети и коридори в училището.
4. Да спазва изискванията по противопожарна охрана.
5. Да не употребява алкохол, цигари и други упойващи вещества в сградата и двора на училището.
6. Да използва коректно и по предназначение техническите средства, съоръженията и средствата за индивидуална и колективна защита.
7. Да уведомява съответните длъжностни лица за всички случаи на повреда, аварии, които създават опасност за здравето, а така също и за възникнали злополуки.
8. Да оказва първа долекарска помощ на пострадали при трудова злополука или получили други увреждания.

VII. IV. НАЧАЛЕН ИНСТРУКТАЖ НА УЧЕНИЦИТЕ

1. Всички ученици са задължени да спазват Правилника за дейността на училището.
2. Всички ученици са длъжни да се явяват в приличен външен вид и облекло съгл. чл. 56, т. 10 от Правилника за дейността на училището.
3. Влизането и излизането в сградата се осъществява от входа откъм Македонски дом от 16.09.2022 г. до приключване на учебните занятия с установеното еднопосочно движение по коридорите или до последващо разпореждане.
4. Дезинфекция на ръцете на входа на училището е препоръчителна.
5. Придвижването по коридорите и стълбите да се извършва спокойно и бавно, без бягане и блъскане, за да се избегнат падания и наранявания.
6. Забранява се надвесването от стълбищните площадки на последните етажи, за да се избегнат контузии.
7. Забранява се пързаянето по перилата на стълбищата.
8. Забранява се надвесването по прозорците – I, II, III, IV етажи и изхвърляне на всякакви предмети и течности през прозорците.
9. В класните стаи да се съблюдава ред и спокойствие по време на междучасие. Да не се допускат бягане и физическо, и вербално насилие.
10. Забранява се влизането в кабинетите по ИКТ в неучебно време без знанието на учителя.

11. Забранява се рязкото отваряне на вратите на класните стаи и близкото движение до тях.
12. Забранява се карането на ролери, скейтборд, велосипеди, електрически тротинетки и мотопеди на територията на училището и дворното пространство.
13. Забранява се внасянето на пиротехнически материали или каквито и да е взривни и запалителни такива с цел да се избегнат злополуки.
14. Забранява се катеренето от учениците по спортните съоръжения в училищния двор.
15. Забранява се катеренето от учениците по оградата на училището (както от вътрешна, така и от външна страна).
16. Забраняване се преминаването на учениците зад поставени ограждащи ленти и съоръжения.
17. Забранява се влизането в помещения с органичен достъп.
18. Забранява се внасянето на хладно оръжие и остри метални предмети.
19. Забранява се използването на мобилни телефони по време на учебни занятия. По време на часа мобилните телефони трябва да бъдат прибрани в чантата/ раницата на ученика
20. Забранява се тютюнопушенето в сградата на училището, училищния двор и в непосредствена близост до оградата на училището.
21. Забранява се внасянето в сградата на училището на алкохол, наркотични вещества, енергийни напитки, електронни цигари, запалителни и взривни материали, оръжие, опасни средства и химикали /кибрит, запалки, бомбички, патрони, пиратки, киселини, основи, живак, фосфор/.
22. Забранява се внасянето в училище на семки, както и храни, неразрешени от РЗИ, с неясен произход и качество, продавани от случайни търговци.
23. Забранява се паленето на огньовете от отпадни и други материали в двора на училището и вътре в него.
24. На учениците се забранява да седят на върху радиаторите за парно отопление, както и пред тях (има се предвид голям физкултурен салон)
25. На учениците I- IV клас се забранява напускането на района на училището преди приключването на последния учебен час.
26. Всички ученици да спазват строго правилата за улично движение при пресичането на оживените кръстовища около училището.
27. Всички ученици трябва да зачитат правата, честта и достойнството на другите, да не правят снимки, аудио и видео записи в училище без разрешение на учител или служител, включително да не използват вулгарен език и да не организират приятели за саморазправа с други ученици на територията на училището.
28. Всички ученици трябва да спазват указанията на пазач- портиерите при нормална и при извънредна обстановка в сградата и района на училището и да поддържат със служителите на входа строго официални отношения.
29. Всички ученици следва да бъдат информирани, че сградата на СУ „Димчо Дебелянов” е под постоянно видео наблюдение.

VII. V. ПРОГРАМА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПЕРИОДИЧЕН И ИЗВЪНРЕДЕН ИНСТРУКТАЖ

1. Периодичният инструктаж поддържа и допълва знанията на работещите по безопасност и здраве при работа и включва: правилата, нормите и изискванията по безопасност и здраве при работа, отнасящи се за дадената професия, работно място или дейност. Тематиката е в зависимост от характера на работата, условията на труд и резултатите от оценката на риска.

2. Извънреден инструктаж се провежда в зависимост от причината, която го е наложила, на всеки работещ по безопасност и здраве при работа в съответствие със спецификата на професията /извършваната дейност/ и на работното място, като се отчитат възможните опасности и резултатите от оценката на риска на съответното работно място.

Тематиката е тясно свързана с конкретните за деня дейности, които по принцип са с висок риск и именно ежедневното привличане на вниманието върху конкретните характеристики на конкретната работа биха дали като резултат през деня да се работи не само безопасно, но и здравословно.

VII. VI. ПРОГРАМА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИНСТРУКТАЖ НА РАБОТНОТО МЯСТО

Инструктажът на работното място е практическо запознаване с конкретните изисквания за безопасно изпълнение на трудовата дейност и се провежда на всеки работещ на работното му място, преди да му бъде възложена самостоятелна работа, също така при преместване на друга работа или промяна на работата и включва:

- 1. Действащите правила, норми и изисквания на работното място;*
- 2. Утвърдените от работодателя правила и инструкции за безопасна работа на работното място.*

Продължителността и тематиката на инструктажа се съобразяват с всички изисквания, регламентирани в специфичните нормативни актове за дадената дейност или вид работа.

Инструктажът на работното място може да приключи едва след като ръководителят, разрешаващ самостоятелна работа, се убеди, че работещият познава правилата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, отнасящи се за извършваната от него дейност.

VII. VII. ПРОГРАМА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА НАЧАЛЕН ИНСТРУКТАЖ ПО БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА НА РАБОТНИЦИ И СЛУЖИТЕЛИ

Провежда се индивидуално в деня на постъпване на работа по следните въпроси:

- ❖ основните правила и изисквания по безопасност и здраве при работа;
- ❖ вида и характера на извършваната работа;
- ❖ специфичните опасности и рисковете за здравето и живота на работещия;
- ❖ изисквания към неговото поведение;
- ❖ основни задължения на страните по трудово правоотношение за осигуряване и спазване на изискванията за безопасна работа;
- ❖ работно време и почивки.

БЕЗОПАСНОСТ НА ТРУДА

- ❖ квалификация и правоспособност;

- ❖ инструктажи по безопасност, хигиена на труда и ПО;
- ❖ запознаване с характера на работата и нейните особености;
- ❖ специфични опасности и рискове, тяхното въздействие;
- ❖ конкретни правила и изискване по безопасност и здраве при работа;
- ❖ колективни средства за защита и лични предпазни средства;
- ❖ знаци и сигнали за безопасност и/ или здраве при работа и изисквания за специфично поведение на работещия;
- ❖ вредни за здравето фактори на работната среда и трудовия процес и въздействието им върху здравето на човека.

ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ

- ❖ пожарна и взривна опасност на работното място;
- ❖ мерки за пожарна безопасност, които трябва да се спазват, както и начините за работа уредите, ел. съоръженията и ел. инсталациите;
- ❖ запознаване с плановете за действие при пожар и авария;
- ❖ начин за безопасна евакуация на работещите.

БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО .

- ❖ транспорт на хора и материали;
- ❖ безопасност на движение по пътищата

ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕТО

- ❖ общи правила за оказване на долекарска помощ при злополуки и отравяния.

РЕГИСТРАЦИЯ

- ❖ регистриране на лицата, на които е проведен начален инструктаж (в книгата за начален инструктаж) и издаване на служебна бележка, която се съхранява в личното досие на работника.

VII. VIII. ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА С ДРЕЛКА „SPARKI” - 600 W

Отделящите се при работа с машината стружки или отломки и докосването на въртящи се нейни части могат да предизвикат тежки физически травми.

Преди пристъпване към работа с машината е необходимо да се убедите:

- ❖ Дали напрежението на електрическата мрежа отговаря на това, означено върху табелката с техническите данни на машината. Машината е с напрежение 230 V, но може да се захранва с напрежение 220 V.
- ❖ В какво положение се намира прекъсвачът. Машината се включва и изключва от захранващата мрежа само при изключен прекъсвач.
- ❖ В изправността на захранващия кабел и щекер. При неизправност същите да се подменят от правоспособно лице.

При работа спазвайте следните изисквания за безопасност

- ❖ Носете винаги предпазни очила. Използването на защитни ръкавици е препоръчително.
- ❖ Привързвайте дългите коси отзад и не използвайте свободно работно облекло.

- ❖ Дръжте захранващия кабел извън работния обсег на машината.
- ❖ Използвайте винаги допълнителна ръкохватка.
- ❖ Търсете постоянно сигурно и устойчиво положение на тялото си.
- ❖ Фиксирайте обработвания детайл в менгеме или друг подходящ начин.

VII. IX. ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА С ПРОБОДЕН ТРИОН /ЗЕГЕ/

Прободният трион е предназначен за правене на разрези и прорези в дърво, пластмаса, метал, керамични плочки и гума, и е подходящ за прави и извити разрези под ъгъл до 45°.

ОБЩИ УКАЗАНИЯ ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА

Работно място

1. Поддържайте работното си място чисто и подредено.
2. Не работете с прободния трион в среда с повишена опасност от възникване на експлозия, в близост до леснозапалими течности, газове или прахообразни материали.
3. Дръжте страничните лица на безопасно разстояние, докато работите с електроинструмента.

БЕЗОПАСНОСТ ПРИ РАБОТА С ЕЛЕКТРИЧЕСКИ ТОК

1. Щепселът на прободния трион трябва да е подходящ за ползвания контакт. В никакъв случай не се допуска изменение на конструкцията на щепсела. Когато работите със занулени електроуреди, не използвайте адаптери за щепсела
2. Избягвайте допира на тялото Ви до заземени тела, напр. тръби, отоплителни уреди, пещи и хладилници.
3. Предпазвайте електроинструмента си от дъжд и влага. Проникването на вода в електроинструмента повишава опасността от токов удар.
4. Не използвайте захранващия кабел за цели, за които той не е предвиден, напр. за да носите електроинструмента за кабела или да извадите щепсела от контакта. Предпазвайте кабела от нагряване, омасляване, допир до остри ръбове или до подвижни звена на машини.
5. Когато работите с прободния трион навън, използвайте само удължителни кабели, предназначени за работа на открито. Използването на удължител, предназначен за работа на открито, намалява риска от възникване на токов удар.

БЕЗОПАСЕН НАЧИН НА РАБОТА

1. Бъдете концентрирани, следете внимателно действията си и постъпвайте предпазливо и разумно. Не използвайте прободния трион, когато сте уморени или под влиянието на наркотични вещества, алкохол или упойващи лекарства.
2. Работете с предпазващо работно облекло и винаги с предпазни очила.
3. Избягвайте опасността от включване на прободния трион по невнимание. Преди да включите щепсела в захранващата мрежа се уверявайте, че пусковият прекъсвач е в положение “изключено”.
4. Преди да включите електроинструмента, се уверявайте, че сте отстранили от него всички помощни инструменти и гаечни ключове.
5. Не надценявайте възможностите си. Работете в стабилно положение на тялото и във всеки момент поддържайте равновесие. Така ще можете да контролирате електроинструмента по-добре и по-безопасно, ако възникне неочаквана ситуация.

6. Работете с подходящо облекло. Не работете с широки дрехи или украшения. Дръжте косата си, дрехите и ръкавиците на безопасно разстояние от въртящи се звена на електроинструментите.

7. Ако е възможно използването на външна аспирационна система, се уверявайте, че тя е включена и функционира изправно. Използването на аспирационна система намалява рисковете, дължащи се на отделящата се при работа прах.

ГРИЖЛИВО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ЕЛЕКТРОИНСТРУМЕНТИТЕ

1. Не претоварвайте електроинструмента. Използвайте електроинструментите само съобразно тяхното предназначение.

2. Не използвайте електроинструмент, чиито пусков прекъсвач е повреден.

3. Преди да промените настройките на електроинструмента, да замените работни инструменти и допълнителни приспособления, както и когато продължително време няма да използвате електроинструмента, изключвайте щепсела от захранващата мрежа.

4. Съхранявайте електроинструментите на места, където не могат да бъдат достигнати от деца. Не допускайте те да бъдат използвани от лица, които не са запознати с начина на работа с тях и не са прочели тези инструкции.

5. Поддържайте електроинструментите си грижливо. Проверявайте дали подвижните звена функционират безукорно, дали не заклинват, дали има счупени или повредени детайли, които нарушават или изменят функциите на електроинструмента. Преди да използвате електроинструмента, се погрижете повредените детайли да бъдат ремонтирани.

6. Поддържайте режещите инструменти винаги добре заточени и чисти.

7. Използвайте електроинструментите, допълнителните приспособления, работните инструменти и т.н., съобразно инструкциите на производителя. При това се съобразявайте и с конкретните работни условия, както и с дейности и процедури, евентуално предписани от различни нормативни документи.

УКАЗАНИЯ ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА ЗА ПРОБОДЕН ТРИОН

1. Винаги отвеждайте захранващият кабел далеч от движещите се звена на електроинструмента.

2. Ако кабелът се повреди или среже по време на работа, не го докосвайте, веднага изключете щепсела, никога не използвайте машината с повреден кабел.

3. Никога не използвайте електроинструмент с повреден кабел; захранващият кабел трябва да бъде подменен с нов от квалифицирано лице.

4. Не обработвайте азбестосъдържащ материал (азбестът е канцерогенен).

5. Не използвайте режеща лента, която е напукана, деформирана или затъпена.

6. Когато електроинструментът работи, пазете ръцете си от режещата лента.

7. Преди да започнете да режете, отстранете всички препятствия над и под линията на разреза.

8. Преди извършването на каквато и да било настройка или смяна на принадлежност винаги изваждайте щепсела от контакта на електрозахранването.

9. Ако вследствие на извършваната дейност може да се отдели вреден за здравето, леснозапалим или взривоопасен прах, предварително взимайте подходящи предпазни мерки (някои прахове са канцерогенни); работете с дихателна маска и, ако е възможно, включете аспирационна уредба.

10. Когато работите с материали, отделящи стружки, носете защитни очила.

11. Избягвайте повреди, които могат да бъдат причинени от винтове, гвоздеи и други метални елементи в обработвания детайл; отстранете ги преди да започнете работа.
12. Преди да започнете работа, винаги проверявайте как работи инструмента и в случай на дефект незабавно го дайте за ремонт на квалифицирано лице; никога не отваряйте сами електроинструмента.
13. При включване в контакта, се уверете, че машината е изключена (електроинструменти с номинално напрежение 230V или 240V могат да бъдат включени и към захранване с напрежение 220V).
14. При работа на открито свързвайте електроинструмента към захранването посредством токопрекъсвач за повреда с максимален пусков ток от 30 mA и използвайте само удължител, предназначен за работа на открито и снабден със защитено от пръски щепселно гнездо.
15. При работа нивото на шума може да надвиши 85 dB(A); носете анттифони.
16. Преди да оставите електроинструмента, изключете двигателя и се уверете, че всички движещи се звена са напълно спрели.
17. Можете да осигурите безаварийна работа на електроинструмента само, ако се използват оригинални допълнителни приспособления.
18. Използвайте напълно развити и обезопасени разклонители с капацитет 16 A.
19. При електрическа или механична повреда незабавно спрете електроинструмента и изключете захранващия кабел от електрическата мрежа.
20. Този електроинструмент не трябва да се използва от лица под 16 години.

УПОТРЕБА

1. При смяна на режещи ленти вкарайте острието плътно до долу с насочени напред зъбци.
2. При условие, че инструментът не работи, когато маховикът се намира в позиция за най-ниска скорост, изберете по-висока скорост на рязане, за да задействате инструмента и я намалете отново, докато инструментът е в действие.
3. Не използвайте прахосмукачката за изсмукване на праха, когато режете метал.

РАБОТА С ЕЛЕКТРОИНСТРУМЕНТА

1. Преди да включите електроинструмента, се уверете, че предния край на опорната пластина е легнал добре върху обработвания детайл.
2. Дръжте електроинструмента здраво с двете ръце, така че по всяко време да имате пълен контрол върху него.
3. Цялата повърхност на опорната пластина трябва да лежи плътно върху обработвания детайл.
4. Преди да вдигнете електроинструмента от обработвания детайл, се уверете, че режещата лента е напълно спряла.

УКАЗАНИЯ ЗА РАБОТА

1. Използвайте подходящи режещи ленти.
Използвайте само ленти с Т-образна опашка!
2. При рязане на метали, смазвайте редовно режещата лента с машинно масло.
3. За постигане на точен прав разрез, направлявайте електроинструмента с опорната пластина по ръба на право парче дърво.
4. Преди да правите прорези, предварително пробийте отвор.
5. Рязане без разцепване:

- преди рязане покрийте линията на разреза с няколко слоя широка лепилна лента
- лицевата страна на обработвания детайл винаги трябва да сочи надолу.

VII. X. ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ РАБОТА С ПРЕНОСИМИ СЪТЛБИ

1. Забранено е използването на неизправни сътлби, сътлби с конструкция или изпълнения, неотговарящи на нормативните актове, стандартите и техническите условия.
2. Преносимите сътлби се използват само по предназначението си:
 - 2.1. двураменните сътлби и сътлбите с площадки не се използват като единични;
 - 2.2. преносимите сътлби не се използват като мост за преминаване, рампи, подове на работни площадки и други подобни цели.
3. Преносимата сътлба освен за качване и слизане, се използва и за извършване само на леки, краткотрайни операции от лице, застанало върху нея.
4. Не се пренасят сътлби, когато върху тях има други предмети.
5. Двухраменните сътлби и сътлбите с площадки се пренасят с прибрани рамена.
6. При транспортиране в превозни средства сътлбите се опаковат, подреждат и закрепват така, че да са запазени от неблагоприятни атмосферни въздействия и да е изключена възможността за падането им.
7. Мястото за достъп до сътлбата се избира да бъде удобно и обезопасено съобразно конкретните условия на работа.
8. Сътлби не се поставят в непосредствена близост до отвори по подове и стени, до остри и стърчащи предмети, до открити съдове с опасни течности и химикали.
9. Сътлби не се поставят върху варели, сандъци, струпани материали и други нестабилни предмети.
10. Сътлби не се поставят на пешеходни пътеки, съобщителни пътища, до незаклучени врати, отварящи се към сътлбата, и други места, където могат да бъдат блъснати и съборени от минувачи и превозни средства.
11. Когато се налага да се постави сътлба на място с оживено движение, се вземат мерки за предотвратяване блъскането на сътлбата.
12. Сътлби се ползват само след като са поставени така, че при правилното им използване да е изключено падане или изместване.
13. Забранено е сътлба да има за опорна точка долно или горно стъпало.
14. За горна опора на единична сътлба не се използват прясно боядисани или заледени стени, водосточни тръби, кръгли наклонени сътлбове, ъгли на сгради, колони, прозорци и други нестабилни конструкции.
15. Единични сътлби с дължина над 3 m се закрепват срещу обръщане назад или встрани независимо от броя на качванията или времето на използването им.
16. Двухраменните сътлби се поставят в работно положение, така че приспособлението против недопустимо разтваряне на двете страни да бъде разпънато докрай.
17. Сътлбите се удължават (наставят) само когато това конструктивно е предвидено от производителя. Забранено е удължаването на сътлби чрез заковаване на двете части една към друга или свързването им с въжета, тел и други подръчни средства.
18. При работа с преносими сътлби в близост до тоководещи части под напрежение се спазват и изискванията, произтичащи от специфичните условия

за работа с електрически уредби.

19. При качване (слизване) по стълба работещият е с лице към нея и се държи с двете си ръце за стъпалата, а не за страниците.

20. При работа върху стълба работещият използва закопчано работно облекло и подходящи обувки, осигуряващи го срещу подхлъзване.

21. При пренасяне на метални стълби при температури под 5°C се използват студозащитни ръкавици.

22. Забранено е стъпването върху най-горните стъпала на двураменна стълба и върху стъпало на единична стълба, когато от него до горния край на страниците остава по-малко от 1 m.

23. Забранено е преместването на стълба с работника върху нея.

24. Върху стълба не се качва повече от едно лице, независимо дали стълбата е единична или двойна. Когато естеството на работа изисква двама или повече работници, всеки работник използва самостоятелна стълба.

25. Не се стои под стълба, когато върху нея има работещ.

26. На лице, намиращо се върху стълба, не се подават материали и предмети чрез подхвърляне.

27. Не се разрешава масата на лицето, използващо стълба (включително и товара), да превишава посочената от производителя на стълбата маса. Когато масата не е посочена, се приема 100 kg.

28. Забранено е да се използват стълби при неблагоприятни атмосферни условия – вятър със скорост над 10 m/s, дъжд, снеговалеж и др.

VII. XI. ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА С ЪГЛОШЛАЙФ

Ъглошлайфът е предназначен за шлифование, рязане и матиране на метали и каменни материали, без употреба на вода; в съчетание с подходящи аксесоари, машината може да се използва и за изчеткване и почистване с пясък.

ОБЩИ ИНСТРУКЦИИ ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ РАБОТА С ЪГЛОШЛАЙФ

1. Използвайте ъглошлайфа само за сухо шлифование/ рязане.

2. Използвайте само фланците, доставени с машината.

3. Машината е забранена за употреба от лица под 16 години.

4. Използвайте само принадлежности, чиято допустима скорост на въртене е по-голяма или равна на максималната скорост на въртене на празен ход на електроинструмента.

5. Не използвайте повредени, деформирани или вибриращи шлифовачи /режещи дискове.

6. За да избегнете счупване или напукване, съхранявайте дисковете и работете с тях много внимателно.

7. Пазете аксесоарите от удари и сътресения.

8. Не използвайте шлифовачи /режещи дискове с диаметър, по-голям от препоръчителния/.

9. Използвайте шлифовачи/ режещи дискове с такъв диаметър на отвора, който пасва на скрепяващия фланец без да се получава фуга; никога не използвайте намалители или други приспособления за напасване отвора на диска.

10. Никога не използвайте шлифовачи/ режещи дискове с резбован отвор, при които дълбочината на резбата е по-малка от дължината на шпиндела.

Преди употреба на ъглошлайфа

1. Преди да използвате ъглошлайфа за първи път, се препоръчва да получите практическа информация относно работата с нея.
2. Не работете с материали, съдържащи азбест.
3. Внимавайте за скрити електрически кабели, газови или водни тръби; проверете предварително работната площ, например с помощта на метален детектор.
4. Внимавайте при рязане на греди, особено в носещи стени (при тези стени цепнатините са поставени по специален начин, указан в съответните регулации за страната; спазвайте тези регулации; преди да започнете работа, се консултирайте със специалист инженер, архитект или конструктор).
5. Затегнете работните части при условие, че те не са стабилни.
6. Не затягайте машината в преса или менгеме.
7. Използвайте напълно разгънати кабели с предпазни удължители за ток 16 Amps.
8. При работа носете защитни очила и ръкавици, тапи за уши, прахова маска и устойчиви обувки; при необходимост използвайте престилка.
9. Винаги монтирайте помощната дръжка и защитния капак; никога не работете с машината без тях.
10. При включване в контакта се уверете, че машината е изключена.
11. Преди употреба уверете се, че аксесоарите са правилно поставени и здраво затегнати проверете дали аксесоарите се въртят свободно като ги завъртите с ръка.
12. Предварително тествайте машината, като я включите най-малко за 30 секунди на максимална скорост.

При работа с ъглошлайф

1. При включване на машината, внимавайте за внезапни удари или тласъци.
2. При включване на мощни електроуреди е възможно възникването на кратковременни колебания на напрежението в захранващата мрежа; при съвпадение на неблагоприятни обстоятелства е възможно увреждане на други включени в мрежата уреди (при импеданс на захранващата мрежа, по-малък от 0,25 смущенията са пренебрежимо малки).
3. Пазете кабела далеч от движещите се части; прехвърлете кабела отзад, далеч от машината.
4. Ако кабелът се повреди или среже по време на работа, не го докосвайте; веднага изключете щепсела; никога не използвайте машината с повреден кабел.
5. Пазете ръцете си от въртящите се части.
6. При работа с метали се отделят искри; препоръчва се в близост да няма други лица или лесновъзпламеними материали.
7. В случай на електрическа или механична повреда, веднага изключете машината и прекъснете захранването.
8. В случай, че режещият диск е блокиран, и се появят вибрации, веднага изключете машината.
9. В случай на прекъсване на захранването или неочаквано измъкване на щепсела, веднага превключете ключа за включване/ изключване в изключено положение (OFF), за да избегнете рестартиране на машината.
10. При спиране на машината, не прилагайте сила.

Правила про шлифование

1. Ъгълът между машината и работната повърхност трябва да е между 30° и 40°
2. Никога не използвайте режещ диск за странично шлифование.

Правила при рязане с ъглошлайф

1. Не навеждайте машината.
2. За да избегнете неочаквано отскачане на машината встрани, винаги движете машината в посока на стрелката, която се намира върху главата.
3. Не прилагайте натиск върху машината; оставете движението на режещия диск да извършва процеса.
4. Работната скорост на режещия диск зависи от материала, който трябва да се отреже.
5. Не спирайте режещия диск с външен натиск.

Управление на ъглошлайфа

1. Винаги дръжте машината здраво с двете ръце, така че през цялото време да сте в състояние да я управлявате сигурно застанете в устойчива стойка.
2. Обърнете внимание на посоката на въртене; винаги дръжте машината така, че искрите и прахът от рязане/шлифование да се разпръсват далеч от тялото.
3. Следете вентилационните отвори да са винаги чисти и непокрити.

След работа

1. Внимание! По време на работа режещите дискове се загряват; не ги докосвайте докато не изстинат напълно.
2. Внимание! Аксесоарите продължават да се въртят известно време след изключване на машината.
3. Преди да изключите машината, трябва да я вдигнете от работната повърхност.
4. Преди да поставите машината, изключете мотора и се уверете, че всички подвижни части са напълно неподвижни.
5. След като изключите машината, никога не прилагайте допълнителна сила за да спрете въртенето на аксесоарите.

При авария: 1. В случай на силни вибрации или други неизправности, веднага спрете машината за установяване на повредата.

VII. XII. ИНСТРУКЦИЯ ЗА РАБОТА С ВИДЕОДИСПЛЕЙ /Приложение 1/

VII. XIII. ИНСТРУКЦИЯ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА КОТЛИ, ОТОПЛИТЕЛ-НИ С ТЕМПЕРАТУРА НА НАГРЯТАТА ВОДА ДО 110°

/Приложение 2/

VII. XIV. Противоепидемичните мерки, въведени със заповеди на МЗ или друг компетентен орган.

НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

1. КТ – Кодекс на труда;
2. ЗЗБУТ – Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
3. ЗТИП – Закон за техническите изисквания към продуктите;
4. ЗМВР – Закон за МВР;

5. НАРЕДБА № 15 от 31 .05.1999 г. за условията, реда и изискванията за разработване и въвеждане на физиологични режими на труд и почивка по време на работа;
6. НАРЕДБА № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
7. НАРЕДБА № 4 от 03 .11.1998 г. за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятията;
8. Наредба за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки;
9. НАРЕДБА № 7 – за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване;
10. НАРЕДБА № 3 за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове;
11. НАРЕДБА № 5 за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска;
12. НАРЕДБА № 3 за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците;
13. НАРЕДБА за безплатното работно и униформено облекло и НАРЕДБА № 14 за представителното облекло на лицата от институциите в системата на предучилищното и училищното образование;
14. ЗАКОН за хората с увреждания и ЗАКОН за интеграция на хората с увреждания;
15. НАРЕДБА № 5 за болестите, при които работниците боледувачи от тях, имат особена закрила съгл. чл. 333 ал. 1 от КТ;
16. НАРЕДБА № 5 от 20.04.2006 г. на МТСП за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работниците по срочно трудово правоотношение или временно трудово правоотношение;
17. НАРЕДБА № 9 за здравно- хигиенните изисквания при използването на персонални компютри в обучението и извънучебните дейности на учениците;
18. НАРЕДБА № 8121з-647 от 1 октомври 2014 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите;
19. НАРЕДБА № РД-07-3 от 18 юли 2014 г. за минималните изисквания за микроклимата на работните места;
20. ПМС № 18 от 23.01.1998 г. за приемане на Правилник за организацията и дейността по предотвратяване и ликвидиране на послествията при бедствия, аварии и катастрофи;
21. НАРЕДБА № 10 от 01.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование;
22. НАРЕДБА за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование;
23. НАРЕДБА № 3 от 27 юли/ 1998 г. за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове.